

COMPONENTUL SOCIO-CULTURAL AL EDUCAȚIEI LINGVISTICE ÎN CONDIȚIILE UNUI MEDIU POLIETNIC

*Oxana PETRUK, doctor habilitat în științe
pedagogice, cercetător superior al Institutului de
Pedagogie al Academiei Naționale de Științe
Pedagogice din Ucraina*

Noua paradigmă a educației, introdusă în etapa actuală în domeniul învățării limbilor (materne, de stat (în caz de diferență), străine), se află în primul rând în învățarea orientată competitiv și comunicativ.

În prezent, în societate succesul în comunicare este legat de bunăstarea socială, componenta socială a sănătății și așa mai departe. Nu există nicio îndoială că condiția necesară pentru o persoană de succes în viața personală și profesională este competența sa comunicativă. De a forma un vorbitor competent în comunicare, o personalitate și este sarcina cursului lingvitic școlar.

Astfel, în contextul educației lingvistice, conceptul de competență comunicativă reflectă rezultatul final al învățării (limbilor) la școală, adică poate servi drept echivalent al scopului unui curs școlar de limbi (maternă, de stat (în caz de diferență), străină).

Acest lucru duce la construirea unui curs școlar de limbi (maternă, de stat (în caz de diferență), străină) nu doar într-un mod comunicativ, ci mult mai larg - pe o bază competentă. În această abordare, conținutul învățământului nu se limitează la componenta de cunoaștere, ci implică dobândirea de experiență în rezolvarea problemelor vieții, formarea perspectivei umaniste, conștiința națională, gusturile și valorile estetice, îndeplinirea funcțiilor cheie, roluri sociale și altele. Fără îndoială, cunoașterea subiectului în aceste condiții nu dispare din structura educației, ci joacă un rol subordonat în ea. Astfel de tendințe în modernizarea cursurilor școlare de limbi ridică rolul competenței socioculturale ca o componentă importantă a comunicării.

Componenta socio-culturală este o componentă necesară în studierea limbilor străine. Conform studiilor recente din domeniul tehnicilor de predare a limbilor,

combinația armonioasă dintre culturile native și umane se realizează prin studiul limbii ca disciplină culturală, relația cu moștenirea culturală a popoarelor care locuiesc în apropierea lor, polilogul lor de culturi și integrarea cu cultura lor natală – în cea mondială. Componenta socio-culturală a studierii limbilor implică cunoașterea elevilor a particularităților relațiilor sociale și național-culturale din societate, stăpânirea elementelor de bază ale comportamentului de vorbire care reglementează relațiile sociale, dobândirea unei noi experiențe de interacțiune a vorbirii în diverse situații, implicarea în cultură (limba maternă sau a poporului, limba cărui se învață).

Învățarea limbilor străine într-un context intercultural implică includerea în manualele de materiale (texte, exerciții), care încurajează elevii să realizeze paralele între culturile din popoarele native și ale altor popoare, dezvăluie valori comune, generează în baza de informații despre cultura și istoria popoarelor, propria identitate națională și poziție de cetățean.

În opinia noastră, sarcinile manualelor de studiere a limbilor (materne, de stat (în caz de diferență), străine) ar trebui să vizeze formarea așa-numitei conștiințe culturale, care prevede:

- înțelegerea de către elev a faptului că comportamentul uman (inclusiv vorbirea) este condiționat de diferențe sociale precum vârsta, sexul, statutul social, locul de reședință, naționalitatea, adică este culturală și condiționată;

- capacitatea elevului de a fi conștient de propria poziție; disponibilitatea de a-și păstra identitatea națională; precum și capacitatea de a explica altora caracteristicile culturii sale;

- interesul pentru o altă cultură, capacitatea de a-i aprecia meritele; promovarea unei atitudini prietenoase și interesate față de oamenii aparținând unei alte culturi; prevenirea sau depășirea prejudecății rasiale;

- capacitatea de a stabili și menține contacte cu reprezentanții diferitelor grupuri sociale, culturi, vorbitori de diferite limbi; realizarea interacțiunii interculturale; de a înțelege beneficiile îmbogățirii culturale;

- înțelegerea faptului că cuvintele și frazele limbii au o implicație culturală, a cărei cunoaștere este importantă în comunicare;

– capacitatea de a respecta regulile relevante ale comportamentului social, de a ține cont de caracteristicile sociale și naționale ale participanților la comunicare; implicarea culturală a cuvintelor și frazelor schimbate de vorbitori nativi.

Materialul cu conținut sociocultural și suportul său metodologic în manualele de limbi (materne, de stat (în caz de diferență), străine) ar trebui să asigure o lucrare eficientă pentru formarea competenței socioculturale la elevi. Prezicem că rezultatul unei astfel de lucrări va fi o personalitate holistică, capabilă să se autoidentifice național-cultural, caracterizată printr-o perspectivă nouă asupra existenței sale într-un mediu multinațional și multicultural, va fi conștientă de diferențele dintre limbi și culturi, va prezenta flexibilitate în comportamentul de vorbire, precum și comportamentul de vorbire și toleranță, care este cheia unei comunicări interetnice eficiente.

Adnotare

În articol este dezvăluită importanța componentei socioculturale a educației lingvistice într-un mediu multi-etnic; sunt luate în considerare potențialul materialelor de conținut sociocultural din manualele de limbă pentru formarea identității naționale, abilităților de interacțiune eficientă a vorbirii și socializare cu succes a elevilor.

Cuvinte cheie: abordare de competență, abordare comunicativă, educație lingvistică, competență socio-culturală, comunicare interetnică, mediu multi-etnic.

Summary

The article deals with the importance of the sociocultural component of language education in a multi-ethnic environment; the potential of materials of sociocultural content in language textbooks for the formation of national identity, skills of effective speech interaction and successful socialization of students are considered.

Key-words: competence approach, communicative approach, language education, socio-cultural competence, inter-ethnic communication, multi-ethnic environment.

Bibliografie

1. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment Cambridge Univ. Press, 2001
2. DeSeCo. Definition and Selection of Competences: Theoretical and Conceptual Foundations [Internet resurs]. URL: <http://www.deseco.admin.ch/>.
3. Lokşina O.I. Conţinutul educaţiei şcolare în ţările Uniunii Europene: teorie şi practică (a doua jumătate a sec.XX - începutul sec. XXI): monografie/ O.I. Lokşina. K., 2009.
4. Limba ucraineană: program educaţional tipic pentru instituţiile de învăţământ secundar general cu predare în limbile minorităţilor. Clasele 3-4 / O.M. Petruk
URL: <http://lib.iitta.gov.ua/716169/>